

NOTIZIARIO DELLA CONFERENZA EPISCOPALE ITALIANA
a cura della Segreteria Generale

NUMERO 6

30 APRILE 1970

INSTRUCTIO DE MISSIS PRO COETIBUS PARTICULARIBUS.

La Nunziatura Apostolica in Italia, con lettera n. 162/70 del 13.2.1970, ha trasmesso copia della predetta Instructio, pubblicata su "Acta Apostolicae Sedis", 61 (1969) pp. 806-811..

Nel testo sono stati apportati alcuni emendamenti rispetto a quello "provvisorio", pubblicato sul "Notiziario della C.E.I." (numero speciale riservato" fuori serie, del 15.6.1969, pp. VIII-XII)..

SACRA CONGREGATIO PRO CULTO DIVINO - Instructio de Missis pro coetibus particularibus..

Actio pastoralis Ecclesiae inter praecipuos fines sibi proponit fidelium institutionem, quo arctius communitati ecclesiastici intersint, ita ut celebrationibus, praesertim liturgicis, sedulo consocietur unusquisque cum fratribus in Ecclesiae, tum universalis tum localis, communione..

Coetus enim liturgicus, cui praeest qui populum Dei potestate convocandi, regendi, docendi ac sanctificandi fruitur, signum et instrumentum est

totius generis humani unitatis, imprimis quidem Ecclesiae cum Christo.¹

Quod vere in communi Eucharistiae celebratione efficitur et exprimitur, potissimum diebus dominicis et festis, cum circa Episcopum tum in coetu paroeciali, cuius pastor vices gerit Episcopi.²

Pastoralis vero cura etiam ad coetus particulares ordinatur et diriguntur, non ad fovendam quandam separationem, neque ad *parvas ecclesias* et *pri vilegia* constituenda, sed ut peculiaribus fidelium necessitatibus faveatur vel christiana vita altius perspiciatur iuxta eorum coetuum sodalium necessitates et formationem, omnibus cum beneficiis quae ex eodem peculiari vinculo spirituali vel apostolico atque ex mutuae aedificationis studio procedunt..

Quam efficaciter his coetibus peculiares huiusmodi celebrationes prodesset queant, actio pastoralis experientia satis docet.. Nam cum debite ac sapienter ordinantur et diriguntur, unitati paroeciae non obsunt, sed eius actioni missionariae favent, quatenus nonnulli fideles proprius attingi valent, quidam vero penitus formari..

Insuper vitalis eorum coetuum vigor ex eo oritur quod studium christiana veritatis communiter peractum itemque communis animi intentio propriam vitae rationem ei conformandi, in conventibus orationis, qui dicuntur, inter se copulantur, qui modis et formulis ipsis coetui magis consentaneis agantur, ac praesertim Dei Verbi lectione et meditatione; saepe denique celebrazione Eucharistiae, quae ipsos conventus complet et quasi coronat..

Vehemens est nostris diebus in his coetibus desiderium Eucharisticam celebrationem participandi.. Qua de causa opportunum visum est quasdam præbere normas quae hanc celebrationem ordinent, ita ut semper composite, accurate et graviter peragatur spirituali participantium cum beneficio, atque ratione habita naturae religiosi cultus propriae..

1. Diligenter consideretur num, omnibus perpensis, in singulis casibus celebratio eucharistica actioni pastorali revera proposit, an sit potius aliud generis religiosa celebraio suadenda..

2. Inter coetus particulares, in quorum bonum Eucharistia celebrari potest, hos recensere licet:

a) Coetus congregatos ad exercitia spiritualia peragenda, ad studia re-

¹ Cf. Conc. Oec. Vat. II, Const. dogm. de Ecclesia *Lumen gentium*, n.1: A. A. S. 57 (1965), p. 5; Const. de S. Liturgia *Sacrosanctum Concilium*, n. 83: A. A. S. 56 (1964), p.121.

² Cf. Conc. Oec. Vat. II, Const. dogm. de Ecclesia *Lumen gentium*, nn. 26, 28: A. A. S. 57 (1965), pp. 31-32 et 33-36; Const. de S. Liturgia *Sacrosanctum Concilium*, nn. 41-42: A. A. S. 56 (1964), pp. 111-112; S. C. Rituum Instruct. *Eucharisticum Mysterium*, nn. 26-27; A. A. S. 59 (1967), pp. 555-556..

ligiosa vel pastoralia per unum vel plures dies colenda, ad apostolatus laicorum aliasve generis consociationum conventus agendos..

b) Conventus, actionis pastoralis gratia, alicuius partis paroeciae..

c) Coetus fidelium, qui in locis ab ecclesia paroeciali dissitis commorantur, et statutis temporibus conveniunt ad religiosam formationem suam curandam..

d) Coetus fidelium unius condicionis, qui certis temporibus inter se conveniunt propter institutionem vel religiosam formationem ipsi magis congruentem..

e) Coetus familiares circa infirmos aut aetate proiectos congregatos, qui domo egredi non valent quique numquam celebrationem eucharisticam possunt participare. Quibus autem sociantur propinquai aliique curam eorum gerentes..

f) Coetus familiares, occasione data vigiliae pro defuncto aliasve singularis religiosae occasionis.

3. Eucharistica celebratio pro coetibus particularibus peragatur, plerumque, in loco sacro..

4. Facultas autem concedendi ut eucharistica celebratio pro coetibus particularibus peragatur extra locum sacrum reservatur Ordinario loci et, pro suis domibus, Ordinario religioso; qui tamen hanc facultatem, praesertim cum agitur de celebrationibus in domibus privatis aut institutis, concedant solummodo si locus sit aptus et honestus,³ exclusis tamen semper cubiculis.⁴

Caveatur insuper ne postulatio loci amplioris ac dignioris eo ducat, ut quibusdam prae ceteris familiae consulto faveatur, et ita privilegia, quae in Constitutione de sacra Liturgia⁵ improbantur, nova quadam ratione reviviscant.

5. Principia vero primaria, quae Instructio *Eucharisticum Mysterium*⁶ traduntur, prae oculis habeantur; haec praesertim:

a) Sacrificium eucharisticum et sacrum Convivium ita ad idem pertinent mysterium, ut actissimo vinculo theologico ac sacramentali alterum cum altero cohaereat..

³ Cf. *Institutio Generalis Missalis Romani*, n. 253.

⁴ Cfr. Lett. Apost. motu proprio datae *Pastorale munus*, n. 7: A. A. S. 56 (1964), pp. 5-12; *Rescriptum Pontificium Cum adnotae*, 6 nov. 1964, n. 4.

⁵ N. 32; A. A. S. 56 (1964), p. 108.

⁶ N. 3: A. A. S. 59 (1967), pp. 540-543.

b) Nulla Missa habeatur actio coetus particularis exclusive propria, sed Ecclesiae celebratio, in qua Sacerdos munere suo fungens toti actioni liturgicae, ut ipsius Ecclesiae minister, preeest..

c) Omnia ita currentur, ut, tum in loci congrua dispositione, tum in rerum personarumque habitu, latriae cultus, qui vero Deo debetur, sanctissimo Eucharistiae Sacramento venerando exhibeat.

6. Quo facilius Eucharistica celebratio evadat rerum personarumque adiunctis vere consentanea, singulae eius partes apte componantur, attentis normis generalibus, et, quae sequuntur, principiis:

a) Participatio fidelium quam maxime foveatur, attentis peculiaribus adiunctis in quibus fit celebratio et facultate id facilius obtinendi..

b) Tempus aliquod vel meditationi Sacrae Scripturae vel spirituali instructioni tribuendum, pro cuiusque coetus qualitate, celebrationem praecedere poterit..

c) Praeter initialem monitionem, celebrans de Liturgia verbi ante quam lectiones recitentur, breviter disserere potest atque de Liturgia eucharistica ante praefationem; deinde etiam aliquid dicere potest ante quam fideles dimittat. Ab hoc tamen abstineat durante Prece Eucharistica..

d) Firmo praescripto litteris f et h, quae sequuntur, notato et his exceptis quae ab aliquo "commentatore" aguntur, fideles sese abstineant considerationibus, adhortationibus hisque rebus similibus in ipsa celebracione..

e) In Liturgia verbi, pro variis rerum adiunctis, textus peculiaris celebrationi aptiores seligi possunt, dummodo ex approbati Lectionarii textibus seligantur..

f) Lectiones, quae fiunt ante Evangelium, aliquis ex adstantibus (vir vel mulier) legere valet; Evangelium autem a Sacerdote tantum aut, occasione data, a diacono pronuntietur..

g) In homilia Sacerdos mentionem habeat huius particularis celebracionis et rationes illustret inter coetum, qui actu congregatur, et Ecclesiam localem atque universalem intercedentes..

h) Oratio fidelium peculiaribus adiunctis aptari potest, servata semper sua religiosa proprietate. Caveatur tamen ne intentiones generales pro Ecclesia, pro mundo, pro fratribus qui necessitates patiuntur et pro adstante coetu penitus omittantur. Nihil obstat quo minus ritui qui intersunt, aliquam specialem intentionem, quam ipsi antea debite paraverint, addicant..

7. Perfectior et absolutior participatio eucharisticae celebrationis sacramentali Communione efficitur..

Quoad vero modum S.. Communionis distribuendae usus adhibeatur, qui in singulis dioecesibus legitime viget.. Ad Communionem autem sub utraque specie quod attinet, ea serventur quae Institutione Generali Missalis Romani⁷ statuuntur.. Huiusmodi tamen S.. Communionis forma non permittitur in Missis, quae domi celebrantur, nisi agitur de administrando Viatico.⁸

8.. Ad fovendam fidelium participationem quaedam percipi poterit utilitas, in quibusdam maxime rerum adiunctis, etiam ex cantu sacro, quippe qui unanimitatem augeat.. Tamen, hac quoque in re serventur normae de cantu et musica in sacris celebrationibus, iis omnibus remotis quae ritus sanctitati atque fidelium pietati obsistant..

9.. Caveatur insuper ne eadem aptationes, quae pro his tantum casibus permittuntur, in celebrationes, quae fiunt in ecclesia pro universa fidelium congregazione, inducantur..

10.. Ad condiciones autem praevias requisitas quod attinet, ut Eucharistia pro his particularibus coetibus extra locum sacrum, praesertim vero in domibus privatis, celebrari possit, haec serventur:

a) Facultas de qua in n.. 4, exceptis casibus particularibus, non detur pro dominicis et diebus festis de praecepto, ne coetus liturgicus paroecialis privetur ministerio sacerdotum et fidelium participatione ad vitam et communitatis fovendam..

b) Si sacerdos celebrans non sit ipse parochus, parochum semper prae-moneat.. Qui relationem faciat Episcopo de celebrationibus peractis..

c) Normae circa iejunium eucharisticum serventur, ita ut numquam S.. Mis sam aliqua cena vel convivium immediate praecedat.. Si vero haec sequantur, ne eadem mensa in qua Eucharistia celebrata est, quantum fieri potest, adhibetur..

d) Panis pro Eucharistia sit azymus, qui solus in Ecclesia latina permittitur, eadem forma confectus, quae ex consuetudine in ceteris Missis adhibetur..

e) Tempus celebrationis non sit nox valde producta..

f) Si agitur de coetibus familiaribus, ne excludantur, qui rationabili ter petant ut celebrationem participant..

⁷ Cf. nn. 240-243.

⁸ Cf. S.. C. Rituum, *Instructio Eucharisticum Mysterium*, nn. 32, 6 et 41: A.. A. S.. 59 (1967), pp. 559 et 563..

11. Ad certiorem denique effectum harum celebrationum assequendum eorumque spiritualem efficacitatem plenius procurandam, in iisdem tum paradiis tum peragendis dignitas totius actionis sacrae semper religiose curetur, eius forma nec non elementa magis apta, salva liturgiae praceptorum ratione, opportune seligantur. Quapropter:

a) Textus in S. Missa adhibendi tantummodo e Missali vel ex approbatis supplementis sumantur. Reprobatur, ut arbitraria, quaevis commutatio, salvо prae scripto sub n. 6, e).

b) Altaris supellex, vasa sacra et vestimenta numero, forma et qualitate praesentibus legibus congruant.⁹

c) Ad celebrantis gestus et caeremonias, nec non ad adstantium habitum quod attinet, valent ea, quae pro prdinaria eucharistica celebratione prae scribuntur.

Animarum igitur pastores enixe invitantur ut harum celebrationum efficaciam spiritualem ad animos formandos altius perpendant. Tantummodo enim vim suam habent si participantes per eas ad penitus christianum mysterium cognoscendum, ad divinum cultum fovendum, ad sese in communiteatem ecclesie inserendos atque fructuosius inter fratres apostolatum caritatemque exercenda adducantur.

Quamvis his diebus nonnulli sint qui ex *rebus novis* quandoque insanis, quas ostendunt, vel ex liturgicarum celebrationum arbitrariis formis, quas excogitant, sese existimant esse renovatos, tamen sacerdotes, saeculares et regulares, vere de fidelium bono solliciti, compertum habeant actionis pastoralis mansurae et sanctificantis viam in constanti et magnanima fidelitate erga Ecclesiae voluntatem inveniri, quae eius praceptis, normis et structuris exprimitur.

Quod autem ab huiusmodi ratione abducit, quamvis specie alliciat, fidelium mentes perturbat atque sacerdotale ministerium languidum infructuosum que reddit..

Haec Instructio, quam de mandato Summi Pontificis, Sacra Congregatio pro Cultu Divino confecit, et ipse Summus Pontifex approbavit, omnes Ss. Missarum celebrationes pro coetibus particularibus posthac ordinabit..

E Civitate Vaticana, die 15 Maii 1969, in Ascensione Domini..

BENNO CARD. GUT, *Praefectus*.

H. BUGNINI, *a Secretis*.

⁹ Cf. *Institutio Generalis Missalis Romani*, nn. 268-270; 290-296; 297-310.